

७७। खुम्बु पासाङ्लहामु गाउँपालिका
Khumbu Pasanglhamu Rural Municipality

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, चौरीखर्क, सोलुखुम्बु, १ नं. प्रदेश नेपाल
Office of the Rural Municipal Executive, Churikharka, Solukhumbu, 1 No. Province, Nepal

प.सं. ०७७/०७८

च.नं. ९६७

मिति: २०७८।०९।१०

विषय: आ.व. २०७८/०७९ को बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा मार्गदर्शन सम्बन्धमा ।

श्री विषयगत शाखाहरु सबै ।

श्री वडा समितिहरु सबै ।

आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि श्रेत्र अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिको मिति २०७८।०९।०५ को निर्णयानुसार यस गाउँपालिकाको आ.व. २०७८/७९ को बजेट तर्जुमाको क्षेत्रगत प्राथमिकीकरण, क्षेत्रगत सीमा, विषयगत शाखा र वडा समितिहरुको बजेट सीमा र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी मार्गदर्शन यसैसाथ संलग्न राखी पठाइएको छ । हाल विश्वभर फैलिरहेको नयाँ प्रकारको कोभिड-१९ भाइरसको संक्रमण जोखिम र नेपाल सरकारको नयाँ प्रकारको कोरोना नियन्त्रण आदेश समेतको मध्यनजर गर्दै स्वास्थ्य सुरक्षा मापदण्ड पालना र सामाजिक दूरी कायम गर्दै आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि २०७८ जेठ १५ भित्र योजना तर्जुमाको सातै चरण पूरा गरी गाउँ/टोल र बस्तीस्तरको माग र आवश्यकतालाई कार्यक्रम तर्जुमा मार्गदर्शन बमोजिम आयोजना तथा कार्यक्रम छनौट गरी सम्बन्धित विषयगत समितिमार्फत बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति समक्ष २०७८ जेठ २० गते भित्र पेश गर्नुहुन अनुरोध छ । सहभागितामूलक योजना तर्जुमाको सबै चरण पूरा नगरेको, योजना तर्जुमा मार्गदर्शन र संलग्न मार्गदर्शन विपरित भएको, संलग्न ढाँचामा नभरेको आयोजना/कार्यक्रम बजेट तथा कार्यक्रम समितिमा समावेश नहुने भएकाले प्राथमिकीकरणमा परेका आयोजनाहरुको स्पष्ट फारम र क्रियाकलापगत अनुमानित लागत विवरणसहित आयोजना तथा कार्यक्रमहरु छनौट गरी पठाउनु हुन अनुरोध गर्दछु ।

विनोद भट्टराई
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

आ.व. २०७८/०७९ को शाखा/वडागत बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयनका मार्गदर्शनहरू

नेपालको संविधानमा भएका व्यवस्थाहरू कार्यान्वयनका लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ६ तथा परिच्छेद ९ मा भएको व्यवस्था तथा स्थानीय तहको बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४, (परिमार्जित) बमोजिम गाउँपालिकाको वडा स्तर, समुदाय, बस्ती तथा गाउँस्तरमा सहभागितामूलक योजना तर्जुमाका लागि योजना तर्जुमाका सबै चरणमा सबैस्तरबाट अर्थपूर्ण सहभागिता र निर्णय प्रक्रिया सुनिश्चित गर्न साविकको प्रस्तावित योजनाहरूलाई समेत अध्ययन विश्लेषण गरी गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्था, स्थानीय आवश्यकता र विभिन्न क्षेत्रगत योजना आदि समेतलाई दृष्टिगत गरी श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिको बैठकबाट देहाय अनुसार आ.व. २०७८। ०७९ को बजेट सिमा (सिलिङ्ग) र मार्गदर्शन पठाइएको छ।

देहायको बजेट सिलिङ्ग र मार्गदर्शनलाई पूर्ण पालना गरी आ.व. २०७८। ०७९ को सहभागितात्मक ढङ्गले योजना तर्जुमाका सबै चरण र प्रक्रियाहरू पूरा गरी चालु र पूँजीगत प्रकृतिका आयोजना/कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सिफारस गरी पठाउनु हुन अनुरोध छ।

|

क्र.सं.	शीर्षक	रकम	कैफियत
१	वडास्तरबाट छनौट तथा कार्यान्वयन हुने	संलग्न सूची अनुसार	जनसंख्या, भूगोल वस्ती क्षेत्र, राजस्व संकलन, मानव विकास, पूर्वाधार कार्यान्वयन, विकासको अवस्थाको आधारमा प्राप्त अंकमा आधारित विनियोजन गरिएको।
२	पालिकास्तरबाट छनौट कार्यान्वयन हुने		प्रशासनिक दायित्व, महत्वपूर्ण र गौरवका आयोजनाहरू, विषयगत शाखाबाट तथा कार्यान्वयन हुने सम्पादन गर्नुपर्ने आयोजना तथा कार्यक्रमहरू र वस्ती तथा वडास्तरबाट सम्बोधन हुन नसकेका आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई मध्यनजर गरी आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा विनियोजन गरिएको

क. समष्टिगत मार्गदर्शन:

- पन्थीयोजनाको लक्ष्य, उद्देश्य र रणनीतिहरूको कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने गरी वार्षिक विकास कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने।
- दिगो विकासका लक्ष्यहरू (SDGs) का सम्बन्धित लक्ष्यहरू हासिल गर्न सहयोग पुग्ने किसिमका कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिने।
- वार्षिक विकास तथा बजेट तर्जुमा प्राथमिकिकरण सिफारिश गर्दा निम्नानुसारको विषयक्षेत्रगत रूपमा छुट्याउने। योजना सिफारिश गर्दा बजेट सीमा भन्दा बढी भएता पनि आवश्यक योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिएर पठाउनुपर्नेछ।

(क) आर्थिक विकास (कृषि, उद्योग, पर्यटन, सहकारी, वित्तीय क्षेत्र।

- (ख) सामाजिक विकास (शिक्षा, स्थास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, संस्कृति प्रवर्द्धन, खेलकूद तथा मनोरञ्जन, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण)
- (ग) पूर्वाधार विकास (सडक, पुल तथा झोलुङ्गे पुल, सिंचाई, उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत, सञ्चार)
- (घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन (बन तथा भूसंरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहोरमैला तथा ढल व्यवस्थापन, जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, विपद् व्यवस्थापन)
- (ङ) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन (सामान्य सेवा, सुरक्षा व्यवस्थापन, सूचना प्रविधि, पञ्चिकरण व्यवस्थापन, स्थानीय तथ्याङ्क संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन)
४. गाउँपालिका र विषयगत शाखा/कार्यालयका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरूलाई समेटी अनिवार्य रूपमा मागमा आधारित योजना निर्माणको लागि स्थानीय तहको ७ चरणको योजना तर्जुमाको प्रक्रियाबाट माग भै आएका योजनाहरूलाई वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गरिने भएकाले योजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्दा वस्तुगत र मागमा आधारित आयोजना तथा कार्यक्रम छनौटको सुनिश्चितता गर्ने ।
५. नेपाल पक्ष भएका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र आदिवासी/जनजातिसँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि समझौतामा उल्लेख भएका विषयमा राष्ट्रिय दायित्व पूरा गर्न सहयोग पुरने खालका कार्यक्रमलाई प्राथमिकता साथ समावेश गर्ने ।
६. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, विपद् व्यवस्थापन, सेन्दार्ड विपद् जोखिम न्युनीकरण संरचना र विपद्पछिको आवश्यकता आँकलन संरचना, अपांगमैत्री एवं बालमैत्री स्थानीय शासन, पोषण सुधार, लैंगिक उत्तरदायी बजेट विनियोजन जस्ता बहुपक्षीय जिम्मेवारीका विषयलाई स्थानीय तहको अगुवाईमा तत् सम्बन्धी प्राथमिकताहरू प्रतिविम्बित हुने गरी वार्षिक कार्यक्रमका क्रियाकलापमा समावेश गर्ने ।
७. विकाससँग सम्बन्धित आयोजना छनौटदेखि अनुगमन/मूल्याङ्कन गर्नेसम्मका सबै चरणमा अनिवार्य रूपमा महिला, दलित, अपांगता भएका व्यक्ति एवं विपन्न वर्ग समेतका सेवाग्राही एवं लक्षित परिवारको सहभागिताको सुनिश्चितता कायम गरी तिनीहरूलाई प्रत्यक्ष लाभ पुने गरी बातावरणमैत्री, सीपमूलक एवं रोजगारमूलक कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने ।
८. विपद् जोखिम न्यूनिकरण सम्बन्धमा स्थानीयस्तरको बहुप्रकोप जोखिम लेखाजोखा, विपद् पूर्वतयारी, विपद् न्यूनिकरण/अल्पीकरण, विपद् प्रतिकार्य तथा विपद् पुनर्लाभ/पुनर्निर्माण सम्बन्धी कार्यहरू पहिचान, बहु प्रकोप जोखिम संवेदनशील योजना तथा विपद्/जलवायु जोखिम व्यवस्थापन योजना र यस्ता योजनाहरूले निर्दिष्ट गरेका प्राथमिकताहरू विकास कार्यक्रममा मूलप्रवाहीकरण गर्ने ।
- ख) आयोजनाको तर्जुमा छनौट सम्बन्धमा
९. साविकमा स्थानीय स्तरमा वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तय गर्दा महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाती तथा पिछडिएका वर्ग क्षेत्र र दलित र अल्पसंख्यकमा लक्षित कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरिएकोमा आगामी दिनमा समेत त्यस्ता लक्षित क्षेत्रलाई समेत निरन्तरता दिने ।
१०. आयोजना छनौट गर्दा उत्पादनशील, रोजगारी वृद्धि, गरिबी न्यूनिकरण, वातावरण संरक्षण, विपद् तथा जलवायु जोखिम न्यूनिकरण, समावेशी विकास जस्ता क्षेत्रमा सहयोग पुऱ्याउने छोटो समयमा सम्पन्न भई बढी प्रतिफल दिने, कम लगानीबाट बढी जनसंख्यालाई लाभ पुऱ्याउने तथा जनसहभागिता जुटाउन सकिने किसिमका आयोजनालाई प्राथमिकता दिने ।
११. आयोजना छनौट तथा बजेट विनियोजन गर्दा भूगोल (क्षेत्रफल), गरिबी (मानव विकास सूचकांक), जनसंख्या र सेवा प्रवाह लागत, आधार मानी सन्तुलन कायम हुने गरी गर्ने ।

१२. नयाँ स्थापना भएका वडाहरूको भौतिक तथा अन्य पूर्वाधार विकास र व्यवस्थापनलाई प्राथमिकता दिने ।
१३. भवन निर्माण सम्बन्धी कार्यक्रम बनाउँदा जग्गाको उपलब्धता नभई बजेट नछुट्याउने ।
१४. सम्पन्न भइसकेका भौतिक संरचनाहरूको दिगोपनालाई ध्यान दिई निरन्तर सञ्चालन हुन सक्ने अवस्थामा राख्नको लागि आवश्यक मर्मत सम्भार बजेटको व्यवस्था गर्ने ।
१५. बस्ती तथा वडास्तरबाट माग भई आउने आयोजना मध्ये वडा तहस्तरमा सम्बोधन गर्न नसकिने आयोजना तथा कार्यक्रमहरूलाई पालिकास्तरमा समावेश गर्नुपर्ने वा प्रदेश तथा संघ स्तरमा माग गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित वडा र विषयगत समिति मार्फत त्यस्ता मागहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।
१६. आयोजना तर्जुमा गर्दा आफ्नो क्षेत्रको विकास निर्माण एवं सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित विषयमा विषयगत शाखा र गाउँपालिकाले अन्य सरकारी निकाय, अन्य स्थानीय तह, निजी क्षेत्र र नागरिक समाजसँग अन्तरक्रिया एवं समन्वय गरी सूचना एकीकृत गराई सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया अपनाई अन्तिम रूप दिने ।
१७. पूर्वाधारतर्फ निर्माणाधीन अधुरा आयोजनालाई सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याउने कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिने ।
१८. विपद् जोखिम न्यूनिकरणसम्बन्धी आयोजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्दा विपद व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी उक्त समितिले प्राथमिकिकरण गरेका कार्यक्रमहरूलाई समावेश गर्ने ।
१९. क्रमागत आयोजना/कार्यक्रमहरू भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको आधारमा छिटो सम्पन्न गरी प्रस्ताव गर्ने। लामो समयदेखि वार्षिक विकास कार्यक्रममा समावेश भएका तर सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रम/आयोजनाहरूको औचित्य हेरी आवश्यक देखिएमा मात्र कार्यक्रममा समावेश गर्ने ।

ग. आयोजनाको कार्यान्वयन सम्बन्धमा

२०. विनियोजित स्रोतलाई न्यायोचित रूपमा जनता समक्ष पुऱ्याउन सरकारी तथा गैर सरकारी निकायबाट लगानी हुने कार्यक्रम/आयोजनालाई स्रोतको कमी हुन नदिने र विभिन्न विकास प्रदायक निकायहरूबाट हुने विकास कार्यलाई दोहोरिन नदिने व्यवस्था गरी स्रोतको व्यवस्थापन गर्ने ।
२१. कार्यक्रम/आयोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन लगायतका कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन खुम्बु पासाडल्हामू गाउँपालिकाको कार्यालयले समग्र वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यतालिका र विषयगत शाखा तथा वडा कार्यालयहरूले सोही कार्यतालिका र कार्यान्वयन कार्ययोजना बमोजिम क्रियाकलापगत कार्यान्वयन कार्ययोजना बनाई लागू गर्ने र आयोजनाका प्रत्येक चरणमा अत्याधिक मात्रामा जनसहभागिता जुटाउने तर्फ जोड दिने ।
२२. कार्यक्रम/आयोजनाको सञ्चालनमा सहभागिताको मापदण्ड तयार गर्दा आयोजनाको प्रकृति, आयोजना स्थल, उपभोक्ताको क्षमता र स्थानीय तहले अवलम्बन गरेको नीतिको अधीनमा रही नगद, श्रम वा स्थानीय समाग्री समेतको योगदानको अनुपात निर्धारण गर्ने । यसरी सहभागिताको अंश निर्धारण गर्दा अति विपन्न परिवार तथा समुदायलाई विशेष सहलियत दिने उद्देश्य राखी लागत सहभागिता व्यहोर्न नसकेको कारणबाट लक्षित समूहलाई बच्चित नगरिने नीति अवलम्बन गर्ने ।
२३. स्थानीय स्तरबाटै सञ्चालन हुने पूर्वाधार विकास (सडक, खानेपानी, विद्युत, प्रकोप नियन्त्रण आदि) का कार्यक्रमहरू कार्यक्रम/आयोजना कार्यान्वयन गर्नु पूर्व अनिवार्य रूपमा सम्भाव्यता अध्ययन गरेको हुनुपर्ने र यस्ता कार्यक्रम/आयोजना सञ्चालन गर्दा श्रममूलक तथा वातावरणमैत्री प्रविधि अपनाउने तर श्रम जुट्ने

प्रदेश नेपाल

नसक्ने आयोजनामा मेसिनरी वा यन्त्रको प्रयोग गर्नु पर्दा लागत अनुमान पनि सोही अनुसारको बनाई काम गराउने ।

घ. अनुगमन मूल्याङ्कन सम्बन्धमा

२४. गाउँपालिकाको एकीकृत योजना तर्जुमा गर्दा प्रभाव, असर तथा प्रतिफल तहका नतिजालाई समेत स्पष्ट रूपमा परिभाषित गरी नतिजा खाका तयार गर्ने ।

२५. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी खाका तयार गरी कार्यान्वयनका प्रत्येक चरणमा उक्त खाकालाई अनुसरण गरी कार्यान्वयनलाई सफल बनाउने गरी कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने र सोही बमोजिम अनुगमन मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गरी प्रतिवेदनमाथि छलफल तथा निरन्तर सुधार र निरन्तरतालाई जोड दिने व्यवस्था मिलाउने ।

ड. अन्तरसम्बन्धित विषयहरु (cross cutting Issues)

२६. रोजगारी सिर्जना, गरिबी न्यूनिकरण, विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम न्यूनिकरण, विपद् व्यवस्थापन, सुशासन, जनताको नजिकमा सेवा सुविधा, दिगो, गुणस्तरीय र वातावरणमैत्री स्थानीय पूर्वाधारको विकास र स्थानीय शासन, आर्थिक अवसरमा वृद्धि एवम् त्यसमा जनताको सहज पहुँच, सामाजिक सुरक्षा, अपाङ्गमैत्री वा बालमैत्री स्थानीय शासन, पोषण सुधार, लैंड्रिक उत्तरदायी बजेट विनियोजन, समावेशीकरण र सशक्तिकरण विषयलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।

२७. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत राज्यले सुविधा उपलब्ध गराउने लक्षित समूहको लगत अद्यावधिक गरी राख्ने । यस्तो रकमको भुक्तानी बैड्रिक प्रणालीमार्फत गर्ने व्यवस्थाका लागि आवश्यक तयारी गर्ने ।

२८. पालिकाबाट सञ्चालन हुने विकास कार्यक्रममा विभिन्न किसिमका विपदबाट हुनसक्ने क्षति कम गर्ने उपाय अवलम्बन गरी नयाँ विकास निर्माणले जोखिम थप हुने अवस्था सिर्जना गर्न नहुने ।

२९. विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम न्यूनिकरण एवं वातावरण संरक्षणका लागि निश्चित रकम विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाई यस सम्बन्धी कार्यक्रमहरु समावेश गरेर विपद तथा जलवायुजन्य जोखिम न्यूनिकरण एवं वातावरण संरक्षणका लागि तपसिल बमोजिमका क्रियाकलापहरूलाई समेत आधार मानेर गाउँपालिका, वडाको कार्यक्रम तथा योजनामा समावेश गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

खुम्बु पासाडल्हामू गाउँपालिका र सबै वडाहरूको अगुवाई र सक्रियताका साथै सरोकारवाला संघसंस्था लगायत सबै निकायको साझेदारी, सहयोग आवश्यकता र स्थानीयको माग बमोजिम छनौट गरी समन्वयमा संचालन गर्ने गरी निम्न सामाजिक अभियानमुखी कार्यक्रमहरूलाई समेत प्राथमिकतामा राख्ने ।

बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त वडा/गाउँपालिका अभियान,

बालबिवाह र लैंगिक हिंसामुक्त वडा/गाउँपालिका अभियान,

जातीय तथा सबै प्रकारका विभेदमुक्त वडा/पालिका अभियान,

वातावरणमैत्री स्थानीय शासन अभियान

सामुदायिक विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि अभियानयुक्त गाउँपालिका,

दिगोपना अभियान,

दक्ष प्रसुतीकर्मीबाट स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने पूर्ण संस्थागत सुत्केरी अभियान,

जस्ता अभियानमुखी कार्यक्रम

गाउँ पालिकालाई गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको छ
चौंटीसङ्क. साल्लुलु
स्था. २०७३
१ नं. प्रदेश नेपाल

३ आगामी आर्थिक वर्ष २०७८। ०७९ को योजनाका लागि योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा एवं मुद्रितका आधारहरू

- १ वडाको प्राथमिकताको आधारमा गरिवी न्यूनिकरण गर्न सकिने योजना तथा कार्यक्रममा प्राथमिकता दिने ।
- २ कम लगानीबाट बढी जनताहरूलाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने योजना तथा कार्यक्रमहरू ।
- ३ बढी भन्दा बढी जनताहरूलाई प्रत्यक्ष फाईदा पुग्ने ।
- ४ छोटो समयमा बढी प्रतिफल दिने ।
- ५ महिला, दलित, आदिवासी जनजाती, पिछडिएको वर्ग तथा क्षेत्रलाई फाईदा पुग्ने खालका आयोजनाहरू छनौट गर्ने ।
- ६ विपद जोखिम न्यूनिकरण गर्न सघाउ पुग्ने क्रियाकलापहरूलाई प्राथमिकता दिनु पर्ने ।
- ७ आवधिक योजना, जिल्ला विपद व्यवस्थापन योजना, विषयगत गुरुयोजना र क्षेत्रगत योजना र रणनीति योजनासँग मेल खाने गरी कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- ८ संयुक्त राष्ट्रसंघले पारित गरेका दिगो विकासका लक्ष्यहरूको अवधारणा बमोजिमका योजनामा उच्च प्राथमिकता दिई संचालन गर्नु पर्ने आयोजना र कार्यक्रमहरू ।
- ९ स्थानीय स्रोत साधन तथा सिपबाट संचालन हुने खालको योजनामा जोड दिनुपर्ने ।
- १० उत्पादनमुलक, आयमुलक, सिपमुलक, स्वरोजगारमूलक, स्थानीय तहको आन्तरीक आय वृद्धि गर्ने खालका योजनाहरूलाई प्राथमिकतामा राख्ने ।
- ११ वातावरण संरक्षण तथा सहरी पूर्वाधारको सुविधा प्रवर्द्धन र सम्वर्धन गर्न सघाउ पुग्ने योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिने ।
- १२ बालमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि सूचकहरू पुरा गर्ने किसिमका योजना तथा कार्यक्रम ।
- १३ योजना छनौट गर्दा आवधिक योजना, गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र, आवधिक गाउँपालिका विकास योजना, स्थानीय जनताहरूबाट माग भै आएका तथा अन्य तथ्याङ्कहरूको आधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने ।

वडाबाट बजेट विनियोजन गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुरा:

- (क) वडा समितिले आफ्नो वडामा प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्यहरूलाई विभिन्न बस्ती/ टोलको योजना तर्जुमा गर्न- सहजीकरण गर्ने गरी जिम्मेवारी प्रदान गर्ने ।
- (ख) प्रत्येक वडाले वडाभित्रका वस्ती/ टोलहरूमा योजना तर्जुमाको लागि बैठक हुने दिन, मिति र समय कम्तिमा तीन दिन अगावै सार्वजनिक सूचनामार्फत जानकारी गराउनु पर्ने ।
- (ग) वडाअन्तर्गत रहेका वस्ती/टोलहरू भेलामार्फत वस्ती/टोलस्तरका आयोजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्ने र वस्ती तथा टोलस्तरमा आयोजना छनौट गर्दा समुदायको आवश्यकता पहिचान गरी आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्ने ।
- (घ) वस्ती/टोल स्तरका योजना छनौट गर्दा सो वस्तीभित्रका सबै वर्ग समुदाय (महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, उत्पीडित वर्ग, पिछडा वर्ग, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत, युवा, वालवालिका, जेष्ठ नागरिक, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, पिछडिएको वर्ग आदि) लगायत सबै समुदायको अर्थपूर्ण सहभागिताको सुनिश्चित गर्नुपर्ने ।

(ङ) वस्ती/ टोलभित्रका क्रियाशिल सामुदायिक सस्थाहरु (टोल विकास सस्था, महिला/आमा समूह, बाल क्लब/सज्जाल, युवा क्लब, स्थानीय गैरसरकारी संस्थाहरु, नागरिक सचेतना केन्द्र, विभिन्न सरकारी कार्यालयबाट गठन भएका समूहजस्ता समूहहरु) लाई पनि सहभागी गराउनुपर्ने ।

(च) माथि उल्लेख भए बमोजिमका सरोकारवालहरुको अधिकारिक सहभागिता हुने गरी वडा सदस्यको संयोजनमा निर्धारित समय, मिति र स्थानमा उपस्थित भै आयोजना छनौटको सम्बन्धमा अन्तरक्रिया, छलफल, विमर्श गरी आयोजनाहरुको छनौट गर्ने । यसरी वस्तीस्तरमा छनौट भएका आयोजना/कार्यक्रमहरुको सूची संयोजकले लिखित रूपमा तयार गरी वडा समितिमा पेश गर्ने ।

(छ) समितिमा पेश भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरुको सूचीलाई आयोजनाको प्राथमिकताक्रम निर्धारण फारममा भरी हरेक आयोजनालाई पूर्णाङ्क १०० मानी निर्देशिकाले तोके बमोजिम अंक प्रदान गर्ने । यसरी अंक दिंदा ८० भन्दा बढी आउनेलाई प्राथमिकता नं १, ६० देखि ८० अंकसम्मका लागि प्राथमिकता नं २, ५० देखि ६० अङ्क प्राप्त गर्ने आयोजनालाई प्राथमिकताक्रम नं ३ र ५० भन्दा कम प्राप्त भएमा न्यून प्राथमिकतामा राख्नुपर्छ ।

(ज) बजेट सिलिडभित्र आयोजना छनौट गर्दा प्राथमिकताक्रम १ लाई पहिलो प्राथमिकतामा राख्ने र बजेट पुगेमा २ र ३ लाई पनि समावेश गर्न सकिन्छ ।

(झ) वस्ती टोलबाट योजना माग गर्दा वडास्तरका महत्वपूर्ण योजनाहरु छुट भएको अवस्थामा वडा समितिले त्यस्ता योजनाहरु वडा समितिको बजेट सीमाभित्र रही औचित्यताको आधारमा समावेश गर्न सक्नेछ । वडाको बजेट सीमाभित्र कार्यान्वयन हुन नसक्ने गाउँस्तरीय महत्वपूर्ण आयोजनाहरु भएमा वडा समितिले गाउँपालिका छुट्टै सूची पठाउन सक्नेछ ।

वडा समितिले आयोजनाहरुको प्राथमिकीकरण गर्दा स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले तोकेको आधारहरु र दिगो विकास लक्ष्य प्राप्त गर्ने कार्यक्रमलाई विशेष ध्यान दिनुपर्ने हुन्छ । यसरी छनौट भएका योजनाहरुको प्राथमिकीकरणका साथ गाउँपालिकामा पठाउनुपर्ने हुन्छ ।

- कूल बजेटबाट प्रशासनिक, म्याचिङ र कन्टिन्जेन्सी रकम नछुट्याउने ।
- कूल बजेटलाई १०० प्रतिशत मानी ३० प्रतिशतसम्म लक्षित वर्गको लागि बजेट विनियोजन गरी बाँकी ७० प्रतिशत भौतिक विकासात्मकतर्फ बजेट विनियोजन गर्ने । आवश्यकतानुसार लक्षित वर्गको लागि ३० प्रतिशतभन्दा बढी बजेट विनियोजन गर्न सकिने ।
- भौतिक विकासात्मकतर्फ आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पूर्वाधार विकास, वन तथा वातावरण, संस्थागत विकास तर्फ आवश्यकता, औचित्यताका आधारमा सन्तुलित ढङ्गले विनियोजन गर्ने । पूर्वाधारतर्फ ठूला आयोजना गाउँपालिकास्तरबाटै स्वीकृत हुने गरी वडाको सिलिडभन्दा बाहिर राख्ने अनुमान गरी छुट्टै योजना समावेश गरी पठाउने । छुट्टै योजनाको सूची तयार गर्दा पनि तोकिएकै फारम प्रयोग गर्ने ।
- लक्षित वर्गतर्फको लागि बजेट विनियोजन गर्दा कूल लक्षित वर्गको बजेटको न्यूनतम् ६० प्रतिशत प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने खालको बजेट विनियोजन गर्नुपर्नेछ । बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले वितरणमुखी आयोजना तथा कार्यक्रम र ६० प्रतिशत भन्दा कम प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने कार्यक्रम कटौती गर्न सक्नेछ ।

लक्षित बजेट विनियोजन गर्दा लक्षिततर्फको कूल बजेट अर्थात ३० प्रतिशतलाई १०० प्रतिशत मानी देहाय बमोजिम विनियोजन गर्ने तर कनै लक्षित वर्गको संख्या नभए वा आनुपातिक न्यून संख्यामा भएमा प्रतिशत हेरफेर गर्न सकिने ।

- महिला लक्षित (महिला समूह, आमा समूह लगायतका समूह समुदाय समेत)
- बालबालिका लक्षित कार्यक्रम

२५ प्रतिशत

२० प्रतिशत

• दलित लक्षित	१५ प्रतिशत
• अपाङ्ग लक्षित	१० प्रतिशत
• ज्येष्ठ नागरिक लक्षित	१० प्रतिशत
• जनजाति लक्षित	१० प्रतिशत
• यूवा वर्ग लाभान्वित (यूवा तथा रोजगारी)	१० प्रतिशत

लैंगिक उत्तरदायी तथा समावेशी क्रियाकलापहरूको वर्गीकरण विधि:

- क) ५० प्रतिशतभन्दा बढी लाभ पुग्ने क्रियाकलाप - प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने
- ख) २० प्रतिशत देखि ५० प्रतिशतसम्म लाभ पुग्ने क्रियाकलाप - अप्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने
- ग) २० प्रतिशत भन्दा कम लाभ पुग्ने क्रियाकलाप - तटस्थ ।

उपरोक्तानुसारको प्रतिशत निकालदा देहायका सूचकहरूको आधारमा मूल्याङ्कन गरी वडाको योजनाहरूको वर्गीकरण गर्नुपर्नेछ ।

सूचक	अंक
योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा सहभागिता	२० प्रतिशत
क्षमता अभिवृद्धि	२० प्रतिशत
लाभको बाँडफाँडमा लक्षित वर्गको हिस्सा	३० प्रतिशत
रोजगार/आयअभिवृद्धिमा सहयोग	२० प्रतिशत
समयको प्रयोगमा गुणात्मक सुधार र कार्य बोझको कमी	१० प्रतिशत

अनुसूची ३

।) दिग्दर्शनको दफा ५.२.४ संग सम्बन्धित(

आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरु तथा प्राथमिकता निर्धारण फाराम

)क (आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरु

१. गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने आयोजनाहरु

)२० अंक(

-२० अंक

)क (प्रत्यक्ष योगदान पुन्याउने

-१० अंक

)ख (अप्रत्यक्ष योगदान पुन्याउने

-५ अंक

)ग (तटस्थ

२. उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने आयोजनाहरु

)१५ अंक(

-१५ अंक

)क (चालु आ.व.मा नै सम्पन्न हुने

-१० अंक

)ख (आगामी आ.व. मा सम्पन्न हुने

-५ अंक

)ग (अन्य

३. आम्दानी र रोजगार बढ्दि गर्ने आयोजनाहरु

)१५ अंक(

-१५ अंक

)क (प्रत्यक्ष योगदान पुन्याउने

-७.५ अंक

)ख (अप्रत्यक्ष योगदान पुन्याउने

-०

)ग (तटस्थ

४. लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनाहरु

)१५ अंक(

-१५ अंक

)क (५०५ वा सो भन्दा बढी लागत सहभागिता हुने

-१० अंक

)ख (२०५ देखि ५०५ सम्म लागत सहभागिता हुने

-५ अंक

)ग (२०५ सम्म लागत सहभागिता हुने

-०

)घ (लागत सहभागिता नहुने

५. स्थानीय श्रोत साधन र सीपको प्रयोग हुने आयोजनाहरु

)१० अंक(

-१० अंक

)क (आयोजनालाई आवश्यक पर्ने सबै श्रोत साधन स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने

-७.५ अंक

)ख (आयोजनालाई आवश्यक पर्ने ५०५ सम्म श्रोत साधन स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने

-५ अंक

)ग (अन्य

६. समावेशी विकासमा योगदान पुन्याउने आयोजनाहरु

)१० अंक(

-१० अंक

)क (प्रत्यक्ष योगदान पुन्याउने

-५ अंक

)ख (अप्रत्यक्ष योगदान पुन्याउने

-०

)ग (तटस्थ

७. दीगो विकास र वातावरणीय संरक्षण गर्ने आयोजनाहरु

)१० अंक(

-१० अंक

)क (प्रत्यक्ष योगदान पुन्याउने

-५ अंक

)ख (अप्रत्यक्ष योगदान पुन्याउने

-०

)ग (तटस्थ

८. स्थानीय भाषिक, सांस्कृतिक विकास गर्ने आयोजनाहरु

)५ अंक(

-५ अंक

)क (प्रत्यक्ष योगदान पुन्याउने

-३ अंक

)ख (अप्रत्यक्ष योगदान पुन्याउने

-०

)ग (तटस्थ

बजेट तर्जुमा सम्बन्धी अनुसूचीहरु

(ख) (आयोजनाको प्राथमिकताक्रम निर्धारण फाराम

क्र .सं.	आयोजनाको नाम	गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्ने (अंक २०)	तथा उत्पादनमूलक प्राप्त प्रतिफल छिटो सकिने गर्न (अंक १५)	र आम्दानी बढ्ने रोजगार (अंक १५)	लागत सहभागिता जुट्ने १५) (अंक	श्रोत स्थानीय र साधन प्रयोग सीपको (१० अंक)	समावेशी विकासमा योगदान (अंक १०)	दीगो विकास र वातावरणीय संरक्षण (१० अंक)	स्थानीय भाषिक, सांस्कृतिक विकास (अंक ५)	कुल प्राप्ताङ्क (१००)	प्राथमिकता क्रम
१											
२											
३											
४											
५											
६											

नोट: आयोजनाहरुको प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्दा सबैभन्दा बढी अंक प्राप्त गर्ने आयोजनालाई पहिलो प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।

क्र.सं.	अंक भार	प्राथमिकता नं.
१	८० अंक भन्दा बढी प्राप्त भएमा	१
२	६० देखि ८० अंक प्राप्त भएमा	२
३	६० अंक भन्दा कम प्राप्त भएमा	३
४	५० अंक भन्दा कम प्राप्त भएमा	न्यून प्राथमिकता

नोट: यसरी योजना छनौट गर्दा पहिलो प्राथमिकतामा परेको योजनाहरु छनौट गर्ने । रकम उपलब्ध भएसम्म प्राथमिकता २ र ३ स्वीकृत गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची ४

(दिग्दर्शनको दफा ५.४ संग सम्बन्धित)

..... गाउँपालिका/नगरपालिका

वडा नं.....

आयोजनाको प्राथमिकिकरण सूची, २०.....

क (निर्धारित वडागत बजेट सीमा भित्रका आयोजनाको लागि

प्रथमिकता क्रम	आयोजनाको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थल	अनुमानित लागत	कार्यान्वयन विधि	लाभान्वित जनसंख्या	आवधिक योजनाका रणनीति सँग सम्बन्धित
आर्थिक विकास						
१						
२						
सामाजिक विकास						
१						
२						
पूर्वाधार विकास						
१						
२						
वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति						
१						
२						
सुशासन तथा स्थागत विकास						
१						
२						

(ख (गाउँपालिका वा नगरपालिका स्तरीय) गाउँ नगर गैरवका आयोजना, वहवर्षीय आयोजनाहरू र दुई वा सो भन्दा वढी वडामा पर्ने आयोजनाहरू)

प्रथमिकता क्रम	आयोजनाको नाम	आयोजना संचालन हुने स्थल	अनुमानित लागत	कार्यान्वयन विधि	लाभान्वित जनसंख्या	आवधिक योजनाका रणनीति सँग सम्बन्धित
१						
२						
३						

नोट: क्रमागत आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण सूची आवश्यक पर्ने छैन ।

फारम भर्ने विधि:

- १) महल १ मा आयोजना तथा कार्यक्रमको नाम लेखे (जस्तो: खरिखोला खानेपानी निर्माण योजना) ।

- २) महल २ मा आयोजना स्थल लेखे (जस्तो: खरिखोला)
- ३) महल ३ मा आयोजना उक्त आयोजनाको एकाई (जस्तो: मि., वटा, संख्या आदि) ।
- ४) महल ४ मा उक्त आयोजनाको लक्ष्य परिमाणमा लेखे (जस्तो १०० मि सडक निर्माण गर्ने हो भने ९००) लेखे ।
- ५) महल ५ मा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने लाग्ने प्रति एकाई दर (जस्तो: १ मि सडक खन्न २००० लाग्ने भए २०००) लेखे ।
- ६) महल ६ मा प्रति एकाई दर र परिमाण गुणन गरेर (जस्तो $2000 \times 900 = 1800000$ ।-) राखे ।
- ७) महल ७ मा उक्त आयोजना कुन विधि ठिक्का/ उपभोक्ता समिति वा कार्यालय आफै/ टोल विकास संस्था / गैससाबाट कार्यान्वयन गर्ने सो खुलाउने ।
- ८) महल ८ मा लागत इष्टिमेट तयार गर्ने मिति,
- ९) महल ९ मा काम शुरू गर्ने मिति,
- १०) महल १० मा सम्पन्न गर्ने मिति उल्लेख गर्ने ।
- ११) महल ११ मा उक्त आयोजना कार्यान्वयन गर्ने चौमासिक उल्लेख गर्ने ।
- १२) महल १२ मा उक्त आयोजनाबाट लाभान्वित हुने जनसंख्या उल्लेख गर्ने ।
- १३) महल १३ मा गाउँपालिकाको आवधिक योजनाको जुन रणनीतिसँग सम्बन्धित छ सोही खुलाउने ।
- १४) महल १४ मा उक्त आयोजना कार्यान्वयन गर्न आगामी थप दुई वर्ष (आ.व. २०७९/८० र आ.व. २०८०/८१) का लागि आवश्यक अनुमानित बजेट रकम उल्लेख गर्ने ।

खुम्बु पासाडल्हामू गाउँपालिकाको आ.व. ०७८/०७९ का लागि विषयगत तथा वडा गत बजेट सिलिङ

क्र.सं.	विषयगत समिति	वडा नं. १	वडा नं. २	वडा नं. ३	वडा नं. ४	वडा नं. ५	जम्मा
१	आर्थिक विकास समिति	५००,०००.००	५००,०००.००	५००,०००.००	५००,०००.००	५००,०००.००	२,५००,०००.००
२	सामाजिक विकास समिति	५००,०००.००	५००,०००.००	५००,०००.००	५००,०००.००	५००,०००.००	२५००,०००.००
३	पूर्वाधार विकास समिति	१४,०००,०००.००	१४,०००,०००.००	१४,०००,०००.००	१४,०००,०००.००	१४,०००,०००.००	७०,०००,०००.००
४	उद्योग, वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति	४००,०००.००	४००,०००.००	४००,०००.००	४००,०००.००	४००,०००.००	२,०००,०००.००
५	सुसाशन तथा संस्थागत विकास समिति	५०,०००.००	५०,०००.००	५०,०००.००	५०,०००.००	५०,०००.००	२५०,०००.००
६	सबै जातजातीका महिला प्रबद्धन लक्षित कार्यक्रम	८७५,०००.००	८७५,०००.००	८७५,०००.००	८७५,०००.००	८७५,०००.००	४,३७५,०००.००
७	सबै जातजातीका बालबालिका प्रबद्धनलक्षित कार्यक्रम	८७५,०००.००	८७५,०००.००	८७५,०००.००	८७५,०००.००	८७५,०००.००	४,३७५,०००.००
८	सबै जातजातीका ज्येष्ठ नागरिक, दलित, आदिबासी जनजाती, सिमान्तकृत/लोपोन्मुख समुदाय प्रबद्धन लक्षित कार्यक्रम	१,२९०,०००.००	१,२९०,०००.००	१,२९०,०००.००	१,२९०,०००.००	१,२९०,०००.००	६,०५०,०००.००
जम्मा		१८,४९०,०००.००	१८,४९०,०००.००	१८,४९०,०००.००	१८,४९०,०००.००	१८,४९०,०००.००	९२,०५०,०००.००

